

dále dovolává, šlo o jiný skutkový stav, než jaký jest podkladem souzeného případu. Šloť o případy, v nichž si manželka zachovala smírem nárok na výživu, ovšem jen na výživu v určité výši a v nichž nejvyšší soud vyslovil, že má manželka nárok na zvýšení výživného, byl-li smír ujednán se zřetelem na poměry v době smíru a zhoršily-li se po smíru její osobní, pokud se týče její měnové poměry. V souzeném případě vzdala se však žalobkyně soudním smírem ze dne 16. ledna 1920 výslovně a bez jakékoliv výhrady alimentárního nároku proti svému manželu, ačkoliv mohla, jak správně dolíčily nižší soudy, předvídati, že se v budoucnosti stane neschopnou výdělků. Uvádí-li dovolatelka, že tvrdila již v žalobě, že bylo úmyslem stran při ujednání smíru, aby žalovaný, vzav na sebe povinnosti starati se o děti, nebyl příliš zatěžován dvojí alimentární povinností a že se žalobkyně vzdala svého alimentárního nároku jen proto, že žalovaný vzal na sebe tu povinnost a že nebylo úmyslem stran, aby žalovaný byl sprostěn alimentární povinností vůči žalobkyni i v tom případě, kdyby děti dorostly a ona se stala neschopnou k výdělků, ocitá se v rozporu se spisy, ana v žalobě jen tvrdila, že se vzdala nároku na placení výživného proto, že byla tehdy zaměstnána jakožto číšnice a že se spokojila s tím, že žalovaný se zavázal platiti výživné pro děti.

Za tohoto stavu věci nebylo zapotřebí prováděti důkazy o tom, co bylo úmyslem stran při uzavírání smíru, jaké byly poměry žalobkyně v době uzavření smíru a jak se tyto poměry nyní změnily. Není-li žalobkynin nárok na placení výživného vůbec opodstatněn, nebylo ovšem ani zapotřebí, aby se nižší soudy zabývaly s výši požadovaných vyživovacích příspěvků. Není tudíž oprávněna výtka ani vadnosti odvolacího řízení.

R o z h o d n u t í n e j v y š š í h o s o u d u z e d n e 23. p r o s i n c e 1932 č. j. R v II 669/32. Karel Jelínek.

Noční hlídač v továrním podniku patří k osobám v § 12, odst. 2. zákona č. 91/1918 uvedeným, jeho pracovní doba může trvati dvanáct hodin za den.

Žaloba nočního hlídače v továrně o zaplacení hodin, konaných nad 8 hodin denně, byla zamítnuta ve všech instancích. Nejvyšší soud uvedl v d ů v o d e c h toto:

Jde především o otázku, zdali žalobce jako noční hlídač továrního podniku žalované firmy patří do skupiny osob, uvedených v druhém odstavci § 12 zákona ze dne 19. prosince 1918 čís. 91 Sb. z. a n. Nižší soudy na ni odpověděly kladně. Dovolatel proti tomu brojí a zdůrazňuje, že zákon čís. 91/1918 Sb. z. a n. stanoví v § 12 pro všechny tam uvedené osoby, že jim náleží ve 24 hodinách odpočinek dvanáct hodin, z něhož aspoň osm hodin musí připadnouti na nepřetržitý klid v noci, z čehož dále vyvozuje, že

v druhém odstavci § 12 má zákon na mysli jen osoby, které konají službu v e d n e, nikoli i osoby, jejichž služba záleží v hlídce noční, protože tyto osoby nemohou míti po dobu osmi hodin noční klid. U žalobce prý nejde o výjimku z nočního klidu, dovolenou v třetím odstavci § 12, ježto jeho práce nebyla ojedinělá, nepravidelně se vyskytující a nutná, nýbrž byla stálá a pravidelná.

Nejvyšší soud nesouhlasí s právním názorem dovolatelovým, že se ustanovení druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. nevztahuje na osoby, jejichž služba záleží v noční hlídce, a schvaluje naopak názor nižších soudů, vycházející při tom z těchto úvah:

Zákon čís. 91/ 1918 Sb. z. a n. přijal sice všeobecně zásadu osmihodinné doby pracovní, ale neprovedl ji do všech důsledků. Ve zprávě sociálně-politického výboru Národního shromáždění o vládním návrhu na zavedení osmihodinné doby pracovní (tisk 234 z roku 1918) bylo uvedeno, že zavedení osmihodinné pracovní doby jest a musí býti dílem vzájemných ústupků, pouhým rámcem, do něhož se mají vtěsnati všechny kategorie pracovní, že to nebylo proto možné bez výjimek, jež byly nevyhnutelně nutné a že se z pracovníků rukou vypouštějí ony skupiny, u nichž nelze dobře osmihodinový den stanoviti, poněvadž jejich práce jest nepravidelná a nelze ji dobře ohraničiti určitými hodinami. Jsou to osoby zaměstnané a žijící v domácnostech hospodářů venkovských a rodin městských, dále osoby obstarávající pouhý dozor nebo hlídku domů, podniků, polí, zvířat, výhradně jen k těmto úkonům najaté a z p r a v i d l a v domě zaměstnavatelově bydlící. Na tyto osoby se vztahuje zvláštní ustanovení § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n., k němuž bylo v uvedené zprávě podotčeno, že upravuje pracovní dobu záporným způsobem pro osoby, jež byly dosud z ochrany zákona o pracovní době vůbec vyloučeny a že tu bylo nutno, měla-li vůbec býti nějaká pracovní doba vyměřena, stanoviti odpočinek vyměřený na 12 hodin. Již v rozhodnutí čís. 8896 sb. n. s. bylo podrobně vyloženo, že požadavek bydlení v zaměstnavatelově domácnosti stanoví zákon pouze pro skupinu osob, uvedených v prvním odstavci § 12 a zaměstnaných v domácnosti zaměstnavatelově, nikoliv též pro osoby naznačené v druhém odstavci tohoto paragrafu, to jest pro osoby najaté ke služebním úkonům nepravidelně konaným a nepatrně namáhavým, j a k o j s o u dozor a střežení domů, podniků a hlídka zvířat. Z doslovu zákona (ze slov »jako jsou«) plyne, že zákon sám považuje dozor a střežení domů nebo podniků a hlídku zvířat za úkony nepravidelně konané a nepatrně namáhavé, nikoli tedy za práce těžké. Podle toho, co bylo nižšími soudy zjištěno o služebních úkonech žalobcových, nelze pochybovati o tom, že u něho šlo o střežení továrního podniku a spojené s tím úkony, takže v tom směru jsou tu předpoklady pro použití druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. Předpis § 1 o osmihodinné pracovní době má na zřeteli práci vykonávanou v podnicích samých, v jejich provozu,

kdežto pro pouhý dozor a střežení podniků platí zvláštní ustanovení § 12, odst. 2.

Zbývá ještě zkoumati, zdali použití ustanovení druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. žalobce jest vyloučeno proto, že konal hlídačskou službu v noci a že z odpočinku trvajících dvanáct hodin, který mu podle § 12 náležel, nepřipadlo osm hodin na nepřetržitý noční klid. Délka pracovní doby hlídače soukromého podniku jest v § 12 upravena záporným způsobem na dvanáct hodin denně. S tímto rozsahem doby pracovní otázka nočního klidu ani nutně nesouvisí. Osobám uvedeným v § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. náleží ovšem zpravidla nárok na noční klid, trvajících nepřetržitě aspoň osm hodin, ale tím se jejich přípustná pracovní doba nezkracuje, nýbrž to se týká jen jejího rozdělení, jež jinak zákon ve čtvrtém odstavci § 12 ponechává (s omezením tamtéž uvedeným) volně úmluvě stran. Ostatně výhrada nočního klidu podle § 12 není bezvýjimečná, neboť již zákon sám v třetím odstavci § 12 přímo dovoluje výjimky z nočního klidu pro »ojedinělé, nepravidelně se vyskytující nutné případy«. Zdali jde o takový případ, o němž již sám zákon dovoluje výjimku z nočního klidu, jest posouditi podle zvláštních okolností toho kterého případu. Pokud se v dovolání uvádí, že žalobcovy práce byly stále a pravidelné, jest k tomu připomenouti, že zákon v třetím odstavci § 12 nemluví o nepravidelných pracích, nýbrž o nepravidelných případech.

Že u žalobce jako nočního hlídače továrny žalované firmy platí výjimka z nočního klidu, jakou má na mysli § 12, odst. 3. zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n., vyplývá i z ustanovení čl. IV., čís. 14 nařízení ministra sociální péče ve srozumění se zúčastněnými ministry ze dne 11. ledna 1919 čís. 11 Sb. z. a n., jež bylo vydáno na základě zmocnění uděleného v § 18, odst. 2. zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. a podle něhož jest noční práce (to jest práce od 10. hodiny večerní do 5. hodiny ranní) výslovně povolena při střežení závodů a při hlídačské a bezpečnostní činnosti vůbec. Není rozumného důvodu, aby v příčině nočního klidu a v příčině pracovní doby byl činěn rozdíl mezi nočním hlídačem, který jest na příklad zřízencem hlídačí společnosti (viz rozhodnutí čís. 9863 sb. n. s.) a mezi nočním hlídačem, kterého si zjedná správa hlídaného podniku přímo sama.

Jen mimochodem se podotýká, že z doslovu prvního odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. není ani zcela jasně poznatelné, která určitá doba se v něm rozumí »nocí«. Předpisy o noční práci jsou obsaženy v §§ 8 a 9 téhož zákona a tam se označuje jako »noc« doba od 10. hodiny večerní do 5. hodiny ranní, tedy doba sedmi hodin, kdežto v § 12, odst. 1. se praví, že na nepřetržitý klid v noci musí připadnouti aspoň osm hodin, tudíž o jednu hodinu více, než »noc« podle §§ 8 a 9 trvá. V třetím odstavci § 12 se ovšem stanoví, že těžká práce se nesmí konati v době od 9.

hodiny večerní do 5. hodiny ranní, ale při tom není tato doba označena jako »noc«.

Podle toho, co bylo právě vyloženo, usuzuje dovolací soud, že se zákonem čís. 91/1918 Sb. z. a n. jest ve shodě výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919 čís. j. 4751/III-19, na nějž odkazuje odvolací soud ve svém rozsudku, pokud se ve vysvětlivkách tohoto výnosu k § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. uvádí, že pod ustanovení druhého odstavce § 12 jest počítati také ponocné, zřízence soukromých společností hlídacích, samostatné hlídače ve stájích, vrátné, domovníky a hasiče z povolání a že těmto osobám náleží ve 24 hodinách odpočinek 12 hodin, z nichž aspoň 8 hodin musí připadnouti na nepřetržitý klid v noci, p o k u d o v š e m n e k o n a j í s v é p o v o l á n í v ý h r a d n ě v n o c i. Nelze proto uznati za správný dovolatelův názor, že uvedený výnos ministerstva sociální péče odporuje v naznačeném směru zákonu o osmi-hodinné době pracovní.

Dovolací soud dospívá tudíž k závěru, že u žalobce jako nočního hlídače mohla podle § 12 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. jeho doba pracovní trvati dvanáct hodin za den. Podle zjištění nižších soudů byla žalobci za služby konané v této pracovní době placena smluvená týdenní mzda, kterou bez námitek přijímal a ježto ani sám netvrdil, že byl zaměstnán déle, než po tuto dobu, byl žalobní nárok na zvláštní odměnu za práce přes čas nižšími soudy právem zamítnut jako neodůvodněný.

R o z h o d n u t í n e j v. s o u d u z e d n e 9. b ř e z n a 1933
č. j. R v I 1196/31-1. J. K.

Majitel domu nemá žalobu o vyklizení proti tomu, kdo odvozuje své bydlení v bytě z práva příslušejícího nájemníku.

Žaloba majitele domu proti zeti nájemnice, která ho přijala do bytu, byla zamítnuta všemi třemi instancemi.

Z d ů v o d ů n e j v. s o u d u: Dovolatel jako vlastník domu jest pronajimatelem bytu, který má v domě tom najatý M. T. a když v bytě této nájemnice obývá žalovaný jako její zeť, nemá žalobce právo vyklizovati žalovaného z tohoto bytu, neboť tu nejde o žádný zásah do vlastnického práva žalobcova, když smlouvou nájemní ujednanou s nájemnicí byl sporný byt přenechán k užívání nájemnici a proto vlastník domu touto smlouvou nájemní postoupil užívání své věci nájemnici a jen tato jest mu práva podle zákonných předpisů o smlouvě nájemní a podle uzavřené s ní smlouvy nájemní ze způsobu, jakým jest užíváno uvedeného bytu, kdežto žalovaný odvozuje své bydlení v domě tom pouze z práva příslušejícího nájemnici bytu a není s pronajimatelem v žádném poměru a nezasahuje do jeho práva vlastnického. I kdyby tedy žalobce dokázal, že M. T. není oprávněna dovoliti žalovanému svému zeti, aby bydlil v jejím bytě i mohl by žalobce z toho dovozovati dů-